ΕΤΟΣ ΙΒ' Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1898 Ἀριθ. 525

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ. χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Σύνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Καὶ αἱ μητέρες. Αἱ αἴθουσαι σήμερον καὶ ἄλλοτε. Ἡ αἴθουσα τῆς Ἀσπασίας.— Ἐπιφανεῖς γυναικόφιλοι. (ὑπὸ κ. Μαρίας Λεβῶ.)— Εἰς τὸ Νεκροταφεῖον (ὑπὸ κ. Κρυσταλίας Χρυσοβέργη).—Τὰ γηρατεῖα τῆς κόμης. (Ἀγγελικὴ Οἰκονομοπούλου).— Μεγάλη λύπη. (ὑπὸ κ. Ἑλένης Γεωργιάδου).—Μικρὰ καὶ γέροντες. —Εἰδοποιήσεις— Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Φίλη μου,

Τὰ πράγματα ἤλλαξαν, λέγεις, ἐντελῶς, ἰδίως, ἀφ' ὅτου ἡ μητέρα σου ἀνεχώρησεν εἰς Λονδῖνον. Αἱ μυρίαι μικραὶ παρεξηγήσεις, αἱ ἀσήμαντοι, ἀλλ' ἀνιαραὶ ἀντεγκλήσεις, αἱ ὁποῖαι καθ' ἡμέραν ἀνεφαίνοντο εἰς τὴν οἰκογενειακήν σας ζωήν, ἔγιναν τώρα πολὺ σπανιώτεραι. Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ οἴκου σου ἐκαθαρίσθη καὶ ἠμπορεῖς τέλος νὰ ἀναπνέῃς φυσικά, ἐλεύθερα, χωρὶς νὰ ἀγωνιᾷς μὴ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ὅλα τὰ στοιχεῖα, τὰ εὔφλεκτα ἀναφλεχθοῦν, μὴ ἡ τοιαύτη ἔκρηξις ἐπιφέρῃ καταστροφὴν καὶ πανωλεθρίαν.

Λοιπὸν δὲν ἔπταιαν μόνον οἱ ἄλλοι, ὡς ἐνόμιζες, καὶ δὲν πρέπει νὰ χωρίζῃς τὴν μητέρα ἐκείνου μὲ τὰ ἐλαττώματά της, ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου μὲ τὰ ἰδικά της. Θὰ μοῦ ἀπαντήσῃς εἰς αὐτὸ ὅτι δὲν ἔμενε μαζῆ σας· ὅτι ἤρχετο μόνον ὡς ἐπισκέπτρια· ὅτι ἔχει ἀνατροφὴν πολὺ περισσότερον ἐπιμελημένην, ὅτι ἔχει ἀνάπτυξιν ἐντελῶς διάφορον καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πράξῃ ἢ νὰ εἴπῃ τι τὸ ὁποῖον νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ κατ' ἐλάχιστον, ἔστω, τὴν εὐτυχίαν σου.

Φοβοῦμαι, φίλη μου, ὅτι καὶ ἐδῶ ἀπατᾶσαι. Ἡ μητέρα σου ὡς ὅλαι αἱ μητέρες τοῦ κόσμου ἔχει ἓν μέγα ἐλάττωμα· Νὰ νομίζῃ τὸ τέκνον της τέλειον, νὰ νομίζῃ τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς ψυχῆς της, τὸ δημιούργημα αὐτὸ τῆς καρδιᾶς καὶ τῶν χειρῶν της, πολύτιμον θησαυρὸν καὶ φυσικώτατα νὰ ἀπαιτῇ ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι σὲ θαυμάζουν, σὲ λατρεύουν καὶ σὲ θεοποιοῦν μὲ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ μὲ τὸν φανατισμὸν τὸν ἰδικόν της.

Αἴφνης εἰς τὴν νέαν σου οἰκογένειαν, μετὰ τὰς πρώτας τῆς χαρᾶς συγκινήσεις, σὺ εὑρέθης ὀλίγον desorientée, διότι ἐπὶ τέλους ἡ φυσιογνωμία τοῦ περιβάλλοντός σε, αἱ συνήθειαι, ἡ γλῶσσα καὶ ὁ τρόπος ἀκόμη αὐτὸς τοῦ σκέπτεσθαι ἦσαν ὅλως διάφοροι τῶν τῆς μητρός σου· χωρὶς δὲ νὰ σὲ προσβάλλω, ἢ νὰ μειώσω κατ' ἐλάχιστον τὰς ἐξόχους ἀρετὰς καὶ τὴν ἄπειρον φιλοστοργίαν της, ἐπίτρεψέ μου νὰ σοῦ εἴπω, ὅτι ἴσως δὲν ἔχει δίκαιον νὰ νομίζῃ, ὅτι ὤφειλεν ἡ νέα σου ζωὴ νὰ εἶναι συνέχεια τῆς παλαιᾶς, ὅτι σὺ ὤφειλες νὰ ἐπιβάλῃς τὰς ἰδικάς σου ἰδέας καὶ συνηθείας καὶ ὄχι ὁ σύζυγός σου τὰς ἰδικάς του.

Καὶ διότι ἡ συνήθεια καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ δίδουν τὸ δικαίωμα αὐτὸ καὶ διότι ὅ,τι ἦτο ἢ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο χθὲς καλόν, σήμερον δὲν εἶναι πλέον, καὶ διότι σὺ καὶ πολὺ νέα καὶ πολὺ ἄπειρος εἶσαι, ἔπρεπεν, ἦτο ἀναγκαῖον ἡ ἰδική του ἰσχυρὰ χεὶρ νὰ χαράξῃ τὰς γραμμὰς τῆς ζωῆς σας καὶ αἱ ἰδικαί του ἰδέαι νὰ εἶναι κάπως ἐπικρατέστεραι τῶν ἰδικῶν σου.

Φυσικῶς λοιπὸν συνέβη εἰς σὲ ὅ,τι συμβαίνῃ μὲ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα καλλιεργεῖ τις εἰς τὴν χλιαρὰν καὶ τεχνητὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ θερμοκηπίου καὶ αἴφνης τὰ μεταφέρει ὑπὸ τὸν ὡραῖον καὶ ζωογόνον ἀέρα τῆς ἀνοικτῆς φύσεως. Ὅσον καὶ ἂν τὰ παρακολουθήσῃ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἔθρεψε καὶ ἐδυνάμωσε τὰς ρίζας των, ὅσον καὶ ἂν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον μετεφέρθησαν εἶναι προφυλαγμένον, ὅσον καὶ ἐὰν αἱ αὐταὶ χεῖρες μετ' ἴσης ἐπιμελείας καὶ στοργῆς τὰ καλλιεργοῦν, ἀναποφεύκτως ἡ μεταβολὴ θὰ τὰ ἐξασθενίσῃ καὶ θὰ ὠχριάσουν,

τὰ φύλλα των θὰ μαρανθοῦν καὶ μόνον μετὰ καιρὸν, ὅταν ἐγκλιματισθοῦν θὰ ἀνακτήσουν τὴν ζωηρότητά των.

Πρέπει δὲ νὰ παραδεχθῆς, φίλη μου, ὅτι ἦτο ζωὴ τοῦ θερμοκηπίου ἐντελῶς ἡ ἰδική σου, ἡ τεχνητὴ ζωὴ τοῦ παρισινοῦ κόσμου, ἡ ζωὴ ἡ μελετημένη εἰς ὅλας της τὰς ἐξωτερικεύσεις καὶ ἐκδηλώσεις, ἡ ζωὴ τῶν παννυχίδων εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰ θέατρα, ἡ ζωὴ τῶν τύπων καὶ τῶν ἐπιδείξεων, ἡ ζωὴ τέλος τοῦ συνθηματικοῦ καὶ ἐπιβεβλημένου ψεύδους. Διότι δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἀρνηθῆς ὅτι ὁ σύγχρονος λεγόμενος τῶν αἰθουσῶν βίος ἐξέπεσε καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν, τὴν ὁποίαν ἀπηθανάτισαν αἱ αἴθουσαι τοῦ τελευταίου αἰῶνος καὶ ὅτι ὄχι μόνον δὲν διαπλάττονται σήμερον τὰ ἤθη εἰς τὰς αἰθούσας αὐτάς, ἀλλὰ καὶ καταστρέφεται καὶ ἐμπαίζεται καὶ ἐξευτελίζεται ὅ,τι ὑπάρχῃ εὐγενὲς καὶ ἀγνὸν καὶ μέγα καὶ ὡραῖον.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ δὲν εἶναι ἰδική μου μόνον, ὥστε νά με θεωρήσῃς καὶ πάλιν φανατικὴν διώκτριαν τοῦ σημερινοῦ παρισινοῦ βίου. Ὅλαι καὶ ὅλοι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, θυμάσια δὲ τὴν διατυπώνει καὶ ὁ Muasset εἰς τὸν Rolla μὲ τὸν στίχον του : *Ἀπὸ αἰῶνα ἄνευ ἐλπίδος γεννᾶται αἰὼν ἄνευ φόβου· οἱ κομῆται τοῦ αἰῶνος μας σβύνουν εἰς τὸν οὐρανόν.*

Καὶ οἱ κομῆται αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἔχυναν τότε παντοῦ τὸ λαμπρὸν φῶς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον διεπλάττοντο ἤθη καὶ χαρακτῆρες, ἔφερον ὀνόματα Στάελ καὶ Rambouillet καὶ Girardin καὶ Recamier καὶ τῆς λοιπῆς χορείας τῶν ἐπιφανῶν γυναικῶν, εἰς τὰς αἰθούσας τῶν ὁποίων συνεκεντροῦτο ὅ,τι εὐγενέστερον εἰς αἰσθήματα καὶ νοῦν καὶ καρδίαν εἶχε τότε νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Γαλλία.

Σήμερον αἱ παρισιναὶ αἴθουσαι εἶναι θερμοκήπια εἰς τὰ ὁποῖα φιλοξενοῦνται τεχνητὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἄνθη. Δὲν ἔχει δέ τις ἢ τὴν ἐπίπλωσιν αὐτῶν νὰ μελετήσῃ διὰ νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι τίποτε σοβαρόν, τίποτε μέγα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυοφορηθῇ εἰς τοιαῦτα κέντρα.

Δὲν θὰ σοῦ φανῇ λοιπὸν παράδοξον, ἐὰν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τάξω καὶ τὴν αἴθουσαν τῆς μητρός σου καὶ τὸν κύκλον ἐν γένει, εἰς τὸν ὁποῖον ἔζησες μέχρι σήμερον. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἄλλως νὰ συμβῇ διὰ σᾶς ἐκεῖ, ἀφοῦ καὶ ἐδῶ αἱ αἴθουσαί μας τὸν αὐτὸν φέρουν τύπον καὶ χαρακτῆρα, διὰ νὰ μὴ προσθέσω τι χειρότερον.

Τὰ κατ-κὰν τοῦ κόσμου, οἱ συρμοί, ἡ κακολογία ὑπὸ τὰς μυρίας αὐτῆς μορφάς, τὸ flirt ὑπὸ τὴν χυδαιοτέραν ἐνίοτε ἀντίληψίν του, τέλος ὅ,τι ἐλαφρὸν καὶ ἐπιπόλαιον, ἀποτελεῖ τὸν οὐσιώδη χαρακτηρισμὸν τῶν σημερινῶν αἰθουσῶν τοῦ συρμοῦ.

Ἡ νέα οἰκογένειά σου δὲν εἶχε προφθάσει ἀκόμη νὰ μυηθῇ εἰς τὰ μυστήρια αὐτὰ τῆς ματαιότητος καὶ ἐλαφρότητος, διότι ἐκείνη, ἥτις μέχρι χθὲς ἐβασίλευεν εἰς αὐτὴν, δὲν εἶχε κἂν ζήσει εἰς τὴν ἰδικήν μας πρωτεύουσαν, ἵνα ὑποστῇ τὸ λουτρὸν αὐτὸ τῆς κοσμικῆς ἐπιπολαιότητος, ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ νησί της μετέφερε μὲ τὰς πολὺ ἴσως αὐστηρὰς ἀρχάς της καὶ τὸ πνεῦμα πελαιοτέρου πολιτισμοῦ, θεμελιωμένου εἰς τοὺς βραχεῖς καὶ ἀσαλεύτους λίθους τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀρετῆς

ΑΙ ΙΔΙΚΑΙ ΜΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΙ

Ἡ αἴθουσα τῆς Ἀσπασίας

Θὰ ἔχῃς βεβαίως περιέργειαν νὰ μάθῃς, ἐὰν αἱ ἰδικαί μας αἴθουσαι περιέσωσάν τι ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἀρχοντιὰν τῆς φυλῆς καὶ τοῦ γένους μας.

Θὰ παραξενευθῇς δέ, ὅταν ἀκούσῃς ὅτι τίποτε, μὰ τίποτε, ἰδικόν μας δὲν χαρακτηρίζει τὴν ζωὴν τῶν σημερινῶν *salonῶν*, ἀφοῦ καὶ τὸ ὄνομά των ἀκόμη εἶναι ξένον. Ἡ αἴθουσα, φίλη μου, δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ μόνον πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου τύπον δὲν μᾶς ἀφῆκαν — πλὴν μιᾶς καὶ μόνης — οὔτε οἱ πρόγονοί μας οἱ δοξασμένοι, οὔτε οἱ πατέρες μας. Οἱ ἀρχαιότεροι εἶχον μόνον τὰς αἰθούσας τῶν ἑταιρῶν καὶ ἡ Ἀσπασία, ἡ μόνη τῆς ἐποχῆς, της ἡ ὁποία εἶχεν ἀνοίξει εὐρείας τὰς πύλας τοῦ γυναικωνίτου της πρὸς ὅ,τι σοφόν, καλὸν καὶ μέγα ἤκμαζε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἡ Ἀσπασία ἐχαρακτηρίσθη παρὰ τῶν πολλῶν ὡς ἡ ἐπιφανεστέρα ἑταίρα τῆς ἐποχῆς της. Τοῦτο δὲν τὴν ἠμπόδισε νὰ ἐπιδράσῃ διὰ τοῦ σοφοῦ καὶ ἐπαγωγοῦ πνεύματός της καὶ τῆς γυναικείας της χάριτος ἐπὶ τῶν θαμώνων τῆς αἰθούσης της τόσον, ὥστε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐσχηματίσθη ἐν Ἀθήναις εὐρύτατος ὁ κύκλος τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ πνεύματος καὶ οἱ αὐστηρότεροι δὲ τῶν Ἀθηναίων ἔφερον εἰς τὴν αἴθουσάν της τὰς συζύγους καὶ τὰς θυγατέρας των, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ αὐταὶ θὰ ἐμορφώνοντο ὡς ἐκείνη καὶ θὰ ἀπέκτων τὸ ἐπαγωγὸν ὕφος καὶ τὴν χάριν τοῦ πνεύματός της.

Ἡ ἐλπὶς ὑπῆρξε ματαία. Κραμμία αἴθουσα δὲν διεδέχθη τὴν τῆς Ἀσπασίας, διότι καὶ ἡ ἀνατροφὴ καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν παρεῖχον ἔδαφος κατάλληλον πρὸς μόρφωσιν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐννοοῦν κἂν τοὺς σοφοὺς ἄνδρας τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἡ Ἀσπασία ὑπῆρξε κομήτης ἐκτάκτου λαμπρότητος, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶχεν ἀνατείλει εἰς τὸν ὁρίζοντα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ κατὰ σύμπτωσιν ἔδωκεν ὅλον τὸ ἀπαστράπτον φῶς του εἰς τὸν Ἀττικὸν οὐρανόν. Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτὸ ἤκμασαν ἡ σοφία καὶ αἱ τέχναι καὶ αἱ Ἀθῆναι κατέστησαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἡ πρώτη τοῦ κόσμου πόλις. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Σωκράτους, περὶ τῆς ὁποίας τόσα εἴπομεν, δὲν θὰ ἐνέπνεε τὰ ἀριστουργήματα, τὰ ὁποῖα ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ἐὰν ἡ Ἀσπασία δὲν ἐμύει αὐτὸν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ρητορικῆς, ἐὰν ἡ γλῶσσά του δὲν ἀπέκτα τὴν διαλεκτικὴν δεινότητα, ἣν ἀπέκτησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀσπασίας. Καὶ ἐκκυχᾶτο ὁ Σωκράτης ὅτι ἡ Ἀσπασία ὑπῆρξε διδάσκαλός του εἰς τὴν ρητορικήν, ὡς αὐτὸς ἐγένετο διδάσκαλός της εἰς τὴν φιλοσοφίαν.

Μίαν λοιπὸν καὶ μόνην αἴθουσαν ἀξίαν τοῦ ὀνόματος τούτου δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶχεν ἡ ἀρχαία Ἑλλάς, ἀλλὰ τόσον μεγάλην καὶ τόσον ἔνδοξον, ὥστε νὰ ἐπισκιάζῃ εἰς ἐπισημότητα καὶ ἐκπολιτιστικὴν ἐπίδρασιν ὅλας τὰς αἰθούσας τῶν ἐπιφανῶν Παρισινῶν τοῦ τελευταίου αἰῶνος.

Καὶ τί δὲν ἀντεπροσώπευεν ἡ αἴθουσα αὕτη ; Καὶ τί δὲν ἐκυοφορεῖτο ὑπὸ τὰς καλλιμαρμάρους στοάς της ; Ἡ πολιτική, οἱ μεγάλοι πόλεμοι τῶν χρόνων ἐκείνων, ἡ θεοποίησις τῆς τέχνης, ἡ καλλιτεχνικὴ διακόσμησις τῶν Ἀθηνῶν, ἡ φιλανθρωπία, ἡ γενναιότης, καὶ ὁ συρμὸς αὐτὸς ἀκόμη ποῦ ἀλλοῦ ἐκυοφοροῦντο, ἐὰν ὄχι εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀσπασίας ; Ποῦ

ἀπεφασίσθη ἡ κατὰ τῆς Σάμου ἐκστρατεία, ἐὰν ὄχι εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτῆς, ποῦ καὶ αὐτὸς ὁ τόσον διὰ τὴν Ἑλλάδα καταστρεπτικὸς Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ἐὰν ὄχι ἐκεῖ ; Καὶ παρὰ τίνος καὶ ποῦ συνετάχθη καὶ αὐτὸς ὁ ἐπιτάφιος, τὸ ἀριστούργημα τῆς ρητορικῆς τῶν χρόνων ἐκείνων, τὸν ὁποῖον ὁ Περικλῆς ἀπήγγειλε τότε εἰς τοὺς πεσόντας Ἀθηναίους, ἐὰν ὄχι παρὰ τῆς Ἀσπασίας, ἐκεῖ εἰς τὴν αἴθουσάν της, τὴν ἔνδοξον, ὡς ὁ ἴλιος ὁ Πλάτων ἀναφέρει ;

Καὶ ὁ Ἰκτῖνος δὲ καὶ ὁ Φειδίας καὶ ὅλοι οἱ ἐπιφανεῖς καλλιτέχναι τῶν χρόνων ἐκείνων ποῦ ἐνεπνέοντο καὶ ποῦ συνελάμβανον τὴν ὑπερτάτην ἰδέαν τοῦ καλοῦ καὶ ἀπέκτων τὴν θείαν δύναμιν νὰ τὸ διατυπώνουν, ἐὰν ὄχι ἐκεῖ, πλησίον τῆς ἐπιφανοῦς Ὑγείας παντὸς μεγάλου καὶ καλοῦ, ἥτις μὲ τὸ κάλλος της καὶ τὴν τελείαν καλλιτεχνικὴν μόρφωσίν της ἀπετέλει αὐτὴ καὶ μόνη τὴν ὑπερτάτην τοῦ καλοῦ ἐκπροσωποποίησιν. Καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τίνος ὁ Παρθενὼν ὕψωσεν οὐρανοϋψεῖς τοὺς λαξευτοὺς στύλους του καὶ ὁ Περικλῆς ἠψήφει τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν του, ἐὰν ὄχι ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ἡ ὁποία τόσον κράτος ἐξήσκει καὶ εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν ψυχήν του ;

Καὶ τίνος ἄλλου Ἀθηναϊκοῦ οἴκου αἱ τράπεζαι ἦσαν πάντοτε ἐστρωμέναι πλουσίως διὰ πάντα ἄπορον καὶ ξένον, ὁ ὁποῖος ἐλευθέρως ἠδύνατο νὰ εἰσέρχεται καὶ νὰ χορταίνῃ τὴν πεῖνάν του εἰς αὐτάς ; Καὶ πότε ἄλλοτε καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔνδυμα καὶ ἡ διασκευὴ τῶν Ἀθηναϊκῶν οἰκιῶν ὑπῆρξε τόσον γραφική, ὅσον κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ὁ συρμὸς ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀσπασίας ; Καὶ πότε ἄλλοτε οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον καταστῆ τόσον τέλειοι ὁμιληταί, τόσον μεγάλοι καὶ raffinés causeurs, ὅσον ὅταν ἐφοίτων εἰς τὴν θαυμασίαν καλλιτεχνικὴν τῆς Ἀσπασίας αἴθουσαν ;

Ἰδού, φίλη μου, μία καὶ μόνη αἴθουσα τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλὰ τόσον μεγάλη, ὥστε νὰ περιλαμβάνῃ ὑπὸ τὸ πλαίσιόν της ὅλας τὰς ἐξεχούσας φυσιογνωμίας τῶν χρόνων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, νομίζω, ὑπῆρξαν καὶ θὰ ὑπάρξουν αἱ ἐξέχουσαι προσωπικότητες τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος.

Ἰδοὺ μία καὶ μόνη αἴθουσα, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως ἔζησε καὶ ἔδρασεν ὁ Σωκράτης περισσότερον ἢ εἰς τὸν ἴδιον οἶκόν του καὶ τὴν ὁποίαν ὤφειλον νά σου περιγράψω διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν περιφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἠσθάνετο πρὸς τὴν νόμιμον γυναῖκά του.

Τὸν φαντάζεσαι νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν αἴθουσαν αὐτὴν μὲ τὰς ἐντυπώσεις τῆς συνομιλίας του μετὰ τῆς γοήσσης Ἀσπασίας, μὲ τὴν τελειοτέραν εἰκόνα τοῦ πλούτου, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ νὰ μετοβαίνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐκεῖ ἀνεμένετο παρὰ γυναικός, ἥτις εἶχεν ἀνατραφῆ κατὰ τὰς τότε συνηθείας, περιωρισμένη εἰς τὴν γυναικωνίτην, ἀμαθής, ἀμόρφωτος, ἀδαὴς τοῦ κόσμου, ἀνίκανος νὰ ἐννοήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ συζύγου της, θεωροῦσα τοὺς σοφοὺς λόγους του ἀσκόπους φλυαρίας, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ὄχι εὔμορφον καὶ φιλόκαλον, ἀλλὰ πάντοτε στενοχωρημένην οἰκονομικῶς καὶ δύσθυμον. Φαντάζεσαι τί ἐκέρδιζεν ἡ δυστυχὴς Ξανθίππη ἐκ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς καὶ ποίαν ὑπερτάτην περιφρόνησιν θὰ ἠσθάνετο ὁ μέγας σοφὸς πρὸς τὴν ἀτυχῆ γυναῖκα, καὶ πόσον ὁ φύσει σαρκαστικὸς χαρακτήρ του θὰ ἐξέσπα κατὰ τῆς κεφαλῆς της καὶ θὰ τὴν ἔφερεν εἰς ἀληθῆ ἀπόγνωσιν.

Καὶ ὅμως δοῦλος τῶν προλήψεων καὶ τῶν παραδόσεων, δὲν ἠδυνήθη ἐν τῇ ὑπερτάτῃ σοφίᾳ του νὰ ἀποφύγῃ τοῦ νὰ ἐξάρῃ τὰς ἀρετὰς ἰδίως τῆς εἰς τὸν στενὸν αὐτὸν κύκλον ἀνατροφῆς τῆς γυναικὸς καὶ νὰ δώσῃ τύπον τῆς τελειότητος αὐτῆς εἰς ἐκείνην μόνον, ἡ ὁποία θὰ ἐφύλαττε καλὰ τὰς προμηθείας τοῦ ὀψοφυλακίου καὶ ἡ ὁποία θὰ ἔκλωθε τὰ ἔριά καὶ θὰ ἐπεστάτει τὰς θεραπαινίδας, τὸν τύπον ὃν μὲ τόσον ζωηρὰ χρώματα μᾶς ζωγραφίζει ὁ Ξενοφῶν εἰς τὸν *Οἰκονομικόν* του.

Δὲν ἔχω καιρὸν δυστυχῶς σήμερον νὰ συμπληρώσω τὸν περὶ τῆς γυναικὸς τοῦ *Οἰκονομικοῦ* χαρακτηρισμόν μου. Ἐν μόνον ἠμπορῶ νὰ προσθέσω ὅτι ἂν καὶ ἄλλαι αἴθουσαι διεδέχοντο τὴν τῆς Ἀσπασίας, ἂν καὶ ἄλλαι γυναῖκες ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθήσουν μετ' αὐτὴν τὸ μορφωτικὸν ἔργον της καὶ ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τῶν ἠθῶν καὶ ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἐν γένει, βεβαίως ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς δὲν θὰ κατέπιπτε τόσον εὔκολα καὶ ἡ δουλεία δὲν θὰ ἐξήπλου τὸν μαῦρον μανδύαν της ἐκεῖ, ὅπου κατ' ἐξοχὴν ἐγεννήθη καὶ ἐβασίλευσεν ἡ ἐλευθερία τοῦ πνεύματος.

Αἱ δουλικὸν βίον ζήσασαι τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον διὰ τοῦ φυσικοῦ τῆς κληρονομικότητος νόμου ἐγέννησαν ἄνδρας προωρισμένους νὰ ζήσουν ὡς δοῦλοι καὶ νὰ ὑποδουλώσουν τὴν ἰδίαν πατρίδα των.

ΓΝΩΜΑΙ

ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΦΙΛΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Γ'.

Ὁ Πορτογάλλος Magalhaës Lima, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ συστήματος τῆς διεθνοῦς Εὐρωπαϊκῆς ἑνότητος εἶπε περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος: «Εἶναι παραφροσύνη νὰ θέλωμεν νὰ χειραφετήσωμεν τὰς φυλὰς καὶ τὰ ἔθνη καὶ νὰ ἀρνούμεθα τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναικός».

Ὁ Ἀμερικανὸς Θεόδωρος Στάντων, ὁ υἱὸς τῆς σοφοτέρας γυναικὸς τῆς Ἀμερικῆς, τῆς πρωταγωνιστρίας τοῦ γυναικείου ζητήματος ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται : Ἐὰν ἦτο δυνατόν, λέγει, νὰ εἰσαχθῇ εἰς Εὐρώπην τὸ Ἀμερικανικὸν σύστημα τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο φύλων ἀπὸ αὐτῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων μέχρι τῆς ἀνωτάτης παιδεύσεως, θὰ ἐπετύγχανον διὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων κατορθώνουν αἱ Βουλαὶ καὶ αἱ Γερουσίαι τῆς Εὐρώπης ὅλης.

Ὁ Τοῦρκος Ἀχμὲτ Ριζὰ - Βέης, ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Μεχβερέτ», τοῦ ὀργάνου τούτου τῶν Νεοτούρκων, ἐπιστήμων διακεκριμένος, ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος : «Ἐθεωρήθην καὶ ἐτάχθην μεταξὺ τῶν γυναικοφίλων, διότι ἐμελέτησα πολὺ τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως ἐν Ἀνατολῇ· φρονῶ δὲ ὅτι ὀφείλομεν νὰ προετοιμάσωμεν τὰς γυναῖκας εἰς τὸν ρόλον τῶν τοῦ μέλλοντος πρὶν ἢ μεταβάλωμεν τὴν θέσιν των εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν. Ὅλοι ἠμποροῦν νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸν μιναρέ, λέγει Τουρκική τις παροιμία, ἀλλὰ πολλοὶ ὀλίγοι εἰξεύρουν νὰ ψάλλουν ἀπὸ ἐκεῖ ἐπάνω τὴν πρὸς τὸν Ἀλλὰχ προσευχήν των».

Ὁ Γάλλος δραματικός Paul Hervieu, ὁ ἐπιφανὴς συγγραφεὺς τῶν ὡραίων γυναικοφίλων ἔργων «*Les Tenailles* et la *Loi de l'Homme*» ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται : «Ἡ θέσις τῆς γυναικὸς σήμερον φέρει ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν θεμελιωδῶν βάσεων τῆς βαρβαρότητος. Τὴν γυναῖκα μεταχειριζόμεθα ὡς φυλὴν κατακτηθεῖσαν καὶ ὄχι ὡς φυλὴν σύμμαχον. Ἴση πρὸς ἡμᾶς κατὰ τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ποινικὰς εὐθύνας, δίκαιον εἶναι νὰ καταστῇ ἴση καὶ κατὰ τὰ δικαιώματα. Βεβαίως τοιαύτη μεταρρύθμισις θὰ ἀναστατώσῃ ὀλίγον τὸν κώδικα, ὁ ὁποῖος ὅμως ἔχει τὸ ἄδικον νὰ χρονολογῆται *ἠθικῶς* ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, νὰ εἶναι δημιούργημα χρόνου, καθ' ὃν καὶ ὁ ἀνήρ, ὁ συμπολίτης ὑπέκειτο εἰς τὴν δουλείαν τοῦ συμπολίτου, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ φίλου του».

Καὶ ὁ Georges Brandés, ὁ μέγας αὐτὸς φιλόλογος καὶ φιλόσοφος ἰδοὺ τί φρονεῖ· «Τὸ ψυχικὸν αὐτὸ ρεῦμα, τὸ ὁποῖον ὁσημέραι μεταβάλλεται εἰς καταρράκτην, ὑπὸ τὸ ὄνομα γυναικεῖα χειραφέτησις, θὰ ἐπιδράσῃ ἔστω καὶ εἰς ἀπώτερον μέλλον πολὺ εὐεργετικῶς. Ὄχι μόνον θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν γυναῖκα, —ἡ ὁποία θὰ καταστῇ ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος—ἀπὸ τὴν ἀνδρικὴν τυραννικὴν κυριότητα, ἀλλὰ θὰ ἀνακουφίσῃ καὶ τὸν ἄνδρα αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυσικὴν κόπωσιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐξάντλησιν, τὴν ὁποίαν ἐσήγαγεν ἡ μέχρι τοῦδε μονομερὴς εὐθύνη διὰ πᾶσαν ὑλικὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκογενείας, τὴν ὁποίαν ἐνίοτε καθιστᾷ ἀφόρητον σύζυγος ἀπαιτητική, ματαία ἢ ἀνόητος.

«Καὶ ἐὰν δὲν δύναμαι νὰ προείπω, προσθέτει, ποία θὰ εἶναι ἡ κατάστασις τῆς γῆς μετά τινας χιλιάδας ἐτῶν, δύναμαι ὅμως νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ πλέον ἀληθὴς καὶ ἐπιθυμητὴ πρόοδος θὰ καταστήσουν τὸν ἔρωτα καὶ τὸν γάμον, πράγματα συνώνυμα καὶ ὅτι ἡ ἀνατροφὴ θὰ εἶναι τόσον πλήρης καὶ τελεία, ὥστε οὐδεὶς θὰ σκέπτεται νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸ ἓν τέκνον του εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὸ ἄλλο νὰ υἱοθετῇ καὶ ἀναγνωρίζῃ ὡς ἰδικόν του.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας αὐτὰς — τὰς πολιτισμένας ; — ὑπάρχουν δύο εἴδων γεννήσεις καὶ ἑνὸς εἴδους θάνατος. Αἱ γεννήσεις εἶναι νόμιμοι ἢ παράνομοι, ὁ θάνατος εἶναι πάντοτε νόμιμος. Εἰς τὸ μέλλον ἐλπίζω ὅτι ὅλοι θὰ ἀναγνωρίσουν ἑνὸς εἴδους γέννησιν, ὡς ἑνὸς εἴδους θάνατον. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι ἡ ἀνθρωποτής θὰ ὑπερπηδήσῃ τάχιστα τὰς δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι σήμερον φαίνονται ἀνυπέρβλητοι καὶ ὅτι ἡ τύχη καὶ καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν ἀδικημένων παιδιῶν θὰ μεταβληθῇ.

Μαρία Λεβῶ

ΜΙΑ ΩΡΑ ΕΙΣ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

— Φτωχὴ γερόντισσα, γιατὶ σὰν πέρδικα μαδιέσαι ;
Γιατὶ σ' ὁ χῶμα σέρνεσαι, τὰ ροῦχά σου ξεσχίζεις ;
Σὰ βουρκωμένη θάλασσα γιατὶ βροντοχτυπιέσαι ;
Γιατὶ μὲ δάκρυα πικρὰ τὸ μάρμαρο ποτίζεις ;

—

Γιατὶ στενάζεις καὶ τραβᾷς τὰ κάτασπρα μαλλιά σου ;
Γιὰ ποιὸν ποτεῖς ; ποιὸς σοῦκαψε τὴ μαύρη σου καρδοῦλα ;
Ποιὸν σοῦκλεψεν ὁ χάροντας ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά σου ;
Γιὰ ποιὸν στὰ μαῦρα 'ντύθηκες πές μου, καλὴ γριοῦλα.

—

Κι' αὐτὴ χτυπῶντας δυνατὰ τὰ στήθια της τὰ μαῦρα ;
—Παιδί μου, μ' ἀποκρίθηκε, τὸν ἐδικό μου πόνο
Νὰ μὴ γνωρίσῃ χριστιανός· τέτοια φωτιὰ καὶ λαῦρα
Ἄλλη μαννούλα νὰ μὴ 'δῇ...Δὲν κλαίω ἕνα μόνο !

—

Τέσσερα μοῦδωσ' ὁ Θεὸς ἀτίμητα διαμάντια,
Τέσσερα τριαντάφυλλα μὲ μόσχο ποτισμένα,
Μὲ τὰ φιλιὰ τ'ἀνάστησα, τ' ἀνάθρεψα μὲ χάδια
Καὶ παλληκάρια τάκαμα, ἀλλοίμονο σὲ μένα !

—

Ἦσαν ἀητοὶ στὴ λεβεντιά, ἦσαν στὰ κάλλη κρίνα
Τἄβλεπα κι' ἀναγάλλιαζε ἡ δύστυχη καρδιά μου
Τὰ βάσανά μου πέρναγα κ' ἐγὼ μαζῆ μ' ἐκεῖνα,
Μὰ σήμερα, λαχτάρα μου, ποῦ εἶνε τὰ παιδιά μου !

—

Τἄχα γλυκειὰ παρηγοριά, ἐλπίδα καὶ χαρά μου,
Λογάριαζα στὰ χέρια τους τὰ μάτια μου νὰ κλείσω
Μὰ τὰ 'θαψα, ἡ ἄμοιρη, μεγάλη συμφορά μου !
Γιατί, Θεέ, μοῦ τἄδωκες ἀφοῦ τὰ 'πῆρες 'πισω ;

—

Ἄχ ! πῶς νὰ ζήσω ἡ ἔρημη στὸν κόσμο μοναχή μου !
Ἂν τοὺς ἀγγέλους τ' οὐρανοῦ πῆγ' ἡ ψυχή σας ναῦρη,
Ἀγαπημένα μου παιδιά, νἄχετε τὴν εὐχή μου
Καὶ λίγο τόπο κάμετε στὴ μάννα σας τὸ μαύρη.

—

Θεούλη μου .. Μὰ τί νὰ 'πῶ ἡ τρισδυστυχισμένη !
Μὴ βλαστημήσω, Κύριε, ἄχ ! κλεῖσέ μου τὸ στόμα
Ἄχ ἄκου τὴν παράκλησι π' 'ἀπ' τὴν ψυχή μου βγαίνει
Κ' ἀνάπαψέ με, Πλάστη μου, στοῦ τάφου τὸν τὸ χῶμα !

—

Εἶπε κι' ἀπόμεινε στὴ γῆ χλωμὴ σὰν πεθαμένη,
Σὰν τὸ πουλὶ σπαρτάρισε π' ὁ κυνηγὸς πληγώνει,
Τὰ λογικά της ἔχασε στὴν πλάκα τους γερμένη
Καὶ ὅμως δὲν ἀπέθανε. .. ἡ λύπη δὲ σκοτώνει

Κρυσταλλία Δασκαλοπούλου

ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ

Μία ἐπαρχιῶτις συνδρομήτριά μου εἰς ἐπιστολήν της, γραμμένην μὲ πολλὴν χάριν, μὲ ἐρωτᾷ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ξανθὰ μαλλιά της νὰ σκουραίνουν καὶ τὸ μυστικὸν μὲ τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ κρύψῃ τοῦ χρόνου *τὴν ἄπονον καὶ σκληρὰν διάβασιν*. Ἐμειδίασα εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν φρσάιν της καὶ ἐσκέφθην πολὺ μέχρις οὗ νομίζω ὅτι εὗρον τὸ μυστικὸν αὐτό, τὸ ὁποῖον ὑποθέτω δὲν ἠγνόουν καὶ αἱ μάμμαι μας.

Τὰ λευκὰ μαλλιὰ τῶν ξανθῶν εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα σκουραίνει ὁ χρόνος, τὰ ὁποῖα δὲν χρυσώνουν πλέον αἱ ἀκτῖνες τῆς νεότητος. Ἡ νύκτα ἁπλόνει ἀμείλικτα τὸν πέπλον της εἰς ὅλων μας τὰς κεφαλάς, εὐθὺς ὡς ὁ ζωογόνος ἥλιος τῆς νεότητος ἀρχίζῃ νὰ κατηφορίζῃ πρὸς τὴν δύσιν. Ὁ πέπλος αὐτὸς εἶναι χιονώδης διὰ τὰς μελαγχροινάς, σκοτεινὸς διὰ τὰς ξανθάς. Καὶ δὲν εἰξεύρω, ἐὰν δὲν εἶναι προτιμότεροι οἱ μαργαρῖται ἔστω καὶ τοῦ νεκροταφείου, οἱ ὁποῖοι στεφανώνουν ρυτιδωμένον μέτωπον, ἀλλὰ προσδίδουν ἄπειρον γλυκύτητα εἰς τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ χρώματα τὰ ἀποδιώκοντα τὴν φωτεινὴν λάμψιν τῶν ξανθῶν κεφαλῶν.

Ὑπάρχουν αἱ ἀναχρωματιστικαὶ ἢ ἀποχρωματιστικαὶ σκευασίαι, σκέπτεται ἴσως ἡ φίλη μου, ἡ ζητοῦσα νὰ μάθῃ παρ' ἐμοῦ τὸ μυστικὸν τῆς αἰωνίας νεότητος. Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ ζητῶμεν νὰ ἀπατῶμεν τοὺς ἄλλους, ἀφοῦ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀπατῶμεν ἑκυτάς ; Ἐκείνη, ἥτις θυσιάζει δύο ὥρας καθ' ἑκάστην πρὸ τοῦ κατόπτρου της, ἀσχολουμένη εἰς ἀναζωογόνησιν τῆς μαρανθείσης νεότητός της, θὰ μισῇ ἀναμφιβόλως τὸ ἀνταυγαστικὸν αὐτὸ κρύσταλλον, ὡς τὴν θανασιμωτέραν τῶν ἐχθρῶν της, ὡς ἀντίπαλον σκληρὰν σημειώνουσαν ἀνιλεῶς μίαν πρὸς μίαν τὰς ἥττας τῆς νεότητός της. Καὶ θὰ ἀφίνῃ βέβκια ἑκάστοτε τὴν ἀντίπαλον αὐτὴν μὲ τὴν καρδίαν πληγωμένην, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς θαμβοὺς ἀπὸ δάκρυα.

Λοιπόν, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὑπάρχει τρόπος θαυμάσιος νὰ μὴ γηράσκωμεν, ἀκριβῶς ὁ τρόπος τοῦ νὰ μὴ μεταχειριζώμεθα τεχνάσματα διὰ νὰ φαινώμεθα νέοι.

Ἑκάστη ἡλικία ἔχει τὰς ἀπολαύσεις της, κάθε ἐποχὴ τῆς

---

1 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 1

ΤΟ ΦΥΛΑΚΤΟΝ

Θεέ μου ! τί σύμπτωσις ! ἀνεφώνησεν ὁ κ. Περισόλ, κλείων τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσε καὶ τὴν ὁποίαν ὁ ὑπηρέτης του τῷ εἶχε φέρει τὴν στιγμὴν αὐτήν.— Γιάννη, προσέθηκε, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ὑπηρέτην, τρέξε εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, νὰ συνοδεύσῃς ἐδῶ νέον Ἀμερικανόν, ὁ ὁποῖος θὰ φθάσῃ μὲ τὸν σιδηρόδρομον τῶν δώδεκα καὶ τέταρτον. Ὀνομάζεται sir Brumley.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ εἰξεύρω ποῖος εἶναι, ἀφοῦ δὲν τὸν γνωρίζω, κύριε ;

— Δὲν τὸν γνωρίζω οὔτε ἐγώ. Ἀλλὰ ἰδοὺ τὰ χαρακτηριστικά του: Ξανθὸς μὲ κοντὰ μαλλιά, χωρὶς γένεια καὶ μουστάκια, εὔμορφος, εἰκοσιπενταετὴς νέος, μὲ ἔνδυμα μεθοδιστοῦ. Ὅταν ἴδῃς νέον τοιουτοτρόπως ἐνδεδυμένον, ἐρώτησέ τον, ἐὰν εἶναι ὁ κ. Brumley καὶ ἐὰν ἀπαντήσῃ καταφατικῶς, εἰπέ του ὅτι ἰσχυρὰ κεφαλαλγία μὲ ἠμπόδισε νὰ μεταβῶ εἰς τὸν σταθμὸν καὶ νὰ τὸν ὑποδεχθῶ μόνος μου.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Περισὸλ Ἐριέττα, παρευρισκομένη εἰς τὸν διάλογον αὐτόν, ἐστράφη πρὸς τὸν ἀδελφόν της, ἐρωτῶσα αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματος τί ἐσήμαινεν ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ τοῦ Γιάννη. Ὁ ἀδελφός της ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως τῇ ἔτεινε τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἐκράτει ἀκόμη εἰς χεῖράς του. Ἰδοὺ τὸ περιεχόμενόν της :

«Πρὸς τὸν κ Περισόλ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν εἰς Παρισίους.

«Ἀγαπητὲ συνάδελφε· ὁ φίλος μου Richard Brumley φθάνει εἰς τὸ Παρίσι τὴν Τετάρτην μὲ τὸν σιδηρόδρομον τῆς μεσημβρίας. Ὑπάγετε εἰς ὑποδοχήν του. Θὰ τὸν γνωρίσετε εὐκολώτατα ἀπὸ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν εἰκόνα του, ἣν ἔχετε ἴδει εἰς τὸ γραφεῖόν μου. Ἔρχεται εἰς Παρισίους ἕνεκα λυπηρᾶς οἰκογενειακῆς ὑποθέσεως. Ὁ νεώτερος ἀδελφός του Φραγκίσκος ἐγένετο θῦμα τρομερᾶς καταστροφῆς ὑπὸ τὸς ἀκολούθους μυστηριώδεις περιστάσεις·

«Εἰς ἓν ταξείδι των εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐρωτεύθη μέχρι τρέλλας μίαν νέαν κόρην, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπεχωρίσθη ἀποτόμως καὶ τὴν ὁποίαν ἀναζητεῖ παντοῦ. Ἐσχάτως εἶχε φθάσει εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὕρισκεν ἴσως ἐδῶ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐζήτει παντοῦ. Περιπατῶν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ὠκεανοῦ παραλίαν τῆς Ὠλένης παρεσύρθη οἴφνης ἀπὸ τὰ κύματα. Οἱ ἁλιεῖς ἐκεῖ τὸν ἔσωσαν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἀλλ' ὅταν συνῆλθεν, ἦτο τρελλός».

« Ἡ τρέλλα του εἶναι πολὺ ἥσυχος, γίνεται δὲ κατοφανής, μόνο ὅταν ὁμιλῇ διὰ τὸν ἔρωτά του. Τὸν ἐπεσκέφθησαν εἰς ἓν φρενοκομεῖον, ὁ ἰατρὸς δὲ ὁ ὁποῖος τὸν θεραπεύει, ἐλπίζει ὅτι θὰ θεραπευθῇ, ἐὰν ὁ ἀσθενὴς ἐπανεύρῃ τὴν κόρην, τὴν ἐποίαν ἀγαπᾷ καί, ὅπερ δυσχερέστερον ἀκόμη, ἐὰν ἀγαπηθῇ παρ' αὐτῆς».

— Τί φρίκη ! εἶπεν ἡ Ἐριέττα, νὰ σὲ ἀγαπᾷ ἕνας τρελλός.

—Μὴ φοβῆσαι, ἀδελφή μου, διότι δὲν θὰ σὲ ἀγαπήσῃ ὁ τρελλός, ἀλλ' ὁ πλουσιώτατος ἀδελφός του, μὲ τὸν ὁποῖον σκέπτομαι νὰ σὲ ὑπανδρεύσω. Θὰ τὸν ἴδῃς ἐντὸς ὀλίγου. Θὰ τὸν γνωρίσῃς καὶ θὰ ἔχῃς ὅλον τὸν καιρὸν νὰ τὸν μελετήσῃς, ἀφοῦ θὰ μείνῃ ἐδῶ ἕνα μῆνα περίπου. Εἶσαι δέκα ἐννέα ἐτῶν καὶ πλουσία. Εἶναι καιρὸς νὰ ὑπανδρευθῇς. Ἐκτὸς ἐὰν ἐννοῇς νὰ μείνῃς πιστὴ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ περιέργου ἐκείνου μουσουργοῦ τῆς Βενετίας.

* * *

Διὰ νὰ ἐννοηθῇ ἡ τελευταία αὕτη φρᾶσις τοῦ Περισὸλ ἀνάγκη νὰ στραφῶμεν δύο ἔτη πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἡ Ἐριέττα καὶ ὁ ἀδελφός της ἦμενον τότε εἰς τὴν Βενετίαν. Εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν των, παραπλεύρως τοῦ διαμερίσματός των, ἔμενεν ἓν μυστηριῶδες ὑποκείμενον, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ θέλῃ εἶχε κινήσει τὴν περιέργειαν ὅλων τῶν ταξειδιωτῶν.

Πρὸ ἓξ μηνῶν, ὅπου ἔμενεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖνο κανεὶς δὲν τὸν εἶχέ ποτε συναντήσει, κανεὶς δὲν τὸν εἶχεν ἐπισκεφθῆ ποτε καὶ οὐδέποτε ἐλάμβανεν ἐπιστολάς.

Γέρων ὑπηρέτης σιωπηλός, μὴ ὁμιλῶν εἰς κανένα, μὴ ἀπαντῶν εἰς καμμίαν ἐρώτησιν τὸν ὑπηρέτει καὶ ἀπεμάκρυνεν ἐπιτηδείως ὅλους τοὺς περιέργους. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ περίεργος αὐτὸς ἄνθρωπος ἐξήργετο τὴν νύκτα τόσον καλὰ τυλιγμένος εἰς τὸ ἐπανωφόρι του, ὥστε δὲν τὸν διέκρινε κανείς. Περιεπάτει ὀλίγας ὥρας καὶ παρηκολούθει μὲ βλέμμα ρεμβῶδες τὰς γονδόλας εἰς τὰς ὀριοειδεῖς κινήσεις των.

Κάθ' ἡμέραν τὸ μυστηριῶδες αὐτὸ πρόσωπον ἔπαιζε βιολί, ἢ ἔψαλλεν ὡραῖα ᾄσματα ἀγνώστου μουσικῆς. Τότε ὅλαι αἱ περίεργοι κεφαλαὶ ἐπρόβαλαν εἰς τὰ παράθυρα καὶ μὲ εἶδος ἐκστάσεως ὅλαι καὶ ὅλοι παρηκολούθουν τὴν θείαν ἐκείνην ἁρμονίαν.

Ἡ Ἐριέττα εἶχεν ὑποστῆ καὶ αὐτὴ τὴν γοητείαν τοῦ ἀγνώστου ξένου. Ἐξαίρετος μουσικὸς καὶ αὐτὴ εἶχε συγκρατήσει τὰς λέξεις καὶ μάθει τὴν μουσικὴν ἑνὸς ᾄσματος, τὸ ὁποῖον ὁ ξένος ἔψαλλε, τῇ συνοδείᾳ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἤρχιζεν οὕτω : *Ὦ ! Μύρτα ! ποιὸς σοῦκλεψε τὴν χαράν σου ;..*

Μίαν ἑσπέραν ἡ Ἐριέττα ἐνῷ ἐξήργετο τοῦ θεάτρου μὲ τὸν ἀδελφόν της ἀντίκρυσε μίαν μικρὰν ἐπαίτιδα, ἡ ὁποία μὲ ἓν ξεκουρδισμένον βιολὶ ἔπαιζε τὸ εὐνοούμενον ᾄσμα τοῦ ἀγνώστου. Ἦτο ἀπόκρεω καὶ πολλοὶ προσωπιδοφόροι διέσχιζον τὰς νύκτας τοὺς δρόμους τῆς Βενετίας. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν εἶχε σταματήσει νὰ δώσῃ ἔστω καὶ ἓν σολδίον εἰς τὴν μικρὰν ἐπαίτιδα.

Ἀίφνης ἀνὴρ προσωπιδοφόρος ἐπλησίασεν, ἥρπασεν ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μικρᾶς τὸ ὄργανον καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ μὲ ὅλην του τὴν ψυχήν, τὴν ἰδίαν ἐκείνην μελῳδίαν. Οἱ πρὸ ὀλίγου ἀδιάφοροι διαβάται ἤρχισαν νὰ σχηματίζουν κύκλον περὶ τὴν μικράν, καὶ τότε ὁ αὐτόκλητος μουσικὸς ἔτεινε τὸν πῖλον του, ἐπαιτῶν διὰ τὴν μικράν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ζωηρῶν χειροκροτημάτων παρισταμένων. Ὅταν ἐστάθη πρὸ τῆς Ἐριέττας αὐτὴ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της χρήματα. Ἀλλ' οὔτος μάτην ἀνεζήτει εἰς θυλάκιά του τὸ βαλάντιόν του Εἷς ἀπόγονος τῶν δογῶν τὸν εἶχεν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὸ βάρος τοῦτο.

Ὁ μουσικὸς ἐν τούτοις ἐπερίμενε πάντοτε καὶ προσήλωνεν ἐπὶ τῆς κόρης διὰ μέσου τῆς προσωπίδος του πύρινα βλέμματα. Ὀλίγον ταραγμένη ἡ Ἐριέττα ἀπέσπασεν ἓν πολύτιμον φυλακτὸν ἀπὸ τὸν λαιμόν της καὶ ρίπτουσα τὸ κόσμημα ἐντὸς τοῦ πίλου εἶπεν : Ἄς μοῦ τὸ φέρουν αὔριον εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Λέοντος τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ θὰ τὸ ἀνταλλάξω μὲ δέκα χρυσᾶ νομίσματα Ὁ ξένος τὴν ἠτένισε μὲ βλέμμα, μακρὸν καὶ διαπεραστικόν, ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸ

ζωῆς ἔχει τὰς χαράς της. Καὶ ἡ γυνὴ τοῦ φθινοπώρου δὲν ἔχει νὰ ζηλεύῃ τίποτε ἀπὸ ἐκείνην ἡ ὁποία λάμπει εἰς τὸ θέρος τῆς ζωῆς. Ἐὰν ἔκλαυσε νέα—καὶ ποία ἐξ ἡμῶν δὲν ἔκλαυσε;—τὰ βλέμματά της λάμπουν στοργικὰ καὶ γλυκὰ εἰς τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν της. Τὸ μειδίαμα ἀντικαθιστᾷ τὸν γέλωτα εἰς τὴν ὥριμον ἡλικίαν. Καὶ τὸ μειδίαμα εἶναι πάντοτε ὡραιότερον, γραφικώτερον τοῦ γέλωτος. Διὰ τοῦτο ἡ μειδιῶσα ὥριμος γυνὴ ἀκτινοβολεῖ τὸ ἰδεῶδες γόητρον τῶν *pastels* μὲ τοὺς γλυκεῖς τόνους, τοὺς τόσον λεπτούς, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι μία πνοὴ θὰ ἤρκει, ἵνα τὰς ἐκτοπίσῃ ἀπὸ τὰ πλαίσιά των.

Καὶ τί σᾶς μέλει, ἐὰν περνοῦν τὰ χρόνια; Μήπως δὲν βλέπετε εἰς τὰ παιδιά σας ἐνσαρκωμένην τὴν νεότητά σας; Μήπως αἱ ἀναμνήσεις σας, αἱ φιλίαι σας δὲν σᾶς μένουν πισταὶ καὶ δὲν συνοδεύουν καὶ παρατείνουν τὸ παρελθὸν εἰς τὸ παρόν; Ἀδιάφορον, ἐὰν δὲν εἴσθε πλέον νέα, δὲν θὰ σᾶς ὀνομάσουν ὅμως γραῖαν, ἐὰν εἰξεύρετε νὰ διατηρῆτε εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδιάν σας, τὸν ἄσβεστον σπινθῆρα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ καλοῦ. Ὅλαι αἱ οὕτω γηράσκουσαι γυναῖκες ὁμοιάζουν μὲ τὰ χρυσάνθεμα, μὲ τὰ φθινοπωρινὰ αὐτὰ ἄνθη, τῶν ὁποίων τὸ κάλλος μεθύει καὶ σαγηνεύει. Ἄνθη ὠχρά, ἄνθη γλυκά, ἄνθη μελαγχολικά, μὲ ἄρωμα ἀδύνατον καὶ διαπεραστικόν, ἄνθη καλύπτοντα ὑπὸ τὰ ὠχρὰ πέταλά σας πλουσιωτάτων χρωμάτων συλλογήν, εἴσθε ὡς γυναῖκες κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν τῆς ζωῆς των περίοδον. Τὸ γόητρόν σας ὁμοιάζει πρὸς τὸ ἰδικόν των. Τὰ ρόδα, ὅταν μαρανθοῦν, φυλλορροοῦν ὅπου τύχῃ. Τὰ ἴα, ἄνθη τῆς ἀγάπης ὠχριοῦν καὶ παρασύρονται ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Μόνον σεῖς ὅταν τὸ ψῦχος δριμέος χειμῶνος σᾶς θανατώσῃ κλίνετε γλυκὰ τὴν στεφάνην πρὸς τὸν μίσχον σας. Ἡττημένα τηρεῖτε τὴν χάριν σας καὶ νεκρὰ ἀκόμη τηρεῖτε τὴν γλυκύτητά σας, ὡς αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἰξεύρουν νὰ ὑποδέχωνται τὸ γῆρας μὲ ἀγάπην καὶ καλοσύνην.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὰς παρὰ τὸν Ἴστρον χώρας ὁ Ἑλληνισμὸς ἀείποτε ἤκμασε, ἀλλ' αὐτοῦ δὲ ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐξεπολιτίσθησαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον ἐπεδόθησαν καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν χωρῶν ἐκείνων πληθυσμοί. Τὸν ἄνδρα, ξενιτευόμενον ἐκεῖ πρὸς εὕρεσιν τύχης συνώδευε πάντοτε ἡ σύζυγος, ἀποχωριζομένη ἀγογγύστως τῆς πατρίδος καὶ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων.

Ἀλλ' ἡ Ἑλληνὶς παντοῦ ὅπου καὶ ἂν ἐξενιτεύθη ἵδρυσε πάντοτε Ἑλληνικὸν οἶκον καὶ ἐδημιούργησε πατρίδα Ἑλληνικήν, συγκεντροῦσα περὶ τὴν ἀκτῖνα τὴν θερμὴν καὶ φωτοβόλον τῆς ἰδίας ἑστίας πάντας τοὺς συμπατριώτας, πάντας τοὺς στερουμένους τὸ θάλπος καὶ τὴν στοργὴν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Τοιαύτη Ἑλληνὶς ὑπῆρξεν ἐν Τούλτσῃ ἡ Ἀγγελικὴ Οἰκονομοπούλου, καταγομένη ἐκ Σπετσῶν, ἥτις εἰς τὰς ἄλλας οἰκογενειακὰς ἀρετάς της συνήνου καὶ γνώσεις ἐμπειρικῆς χειρουργίας, ἥτις τὴν ἀνέδειξεν εὐεργετικὴν εἰς πάντας τοὺς ἐκεῖ παροικοῦντας Ἕλληνας, τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ ἀγαθὸς πάντοτε ἐν τῇ δυστυχίᾳ ἄγγελος.

Ἀλλ' ὡς ἀληθὴς ἐπιστήμων τὴν συνδρομήν της δὲν παρεῖχε μόνον εἰς Ἕλληνας, ἀλλ' εἰς πάσης φυλῆς καὶ θρησκεύματος ξένους, τῶν ὁποίων ὄχι μόνον τὰς σωματικὰς ἐθεράπευε πληγάς, ἀλλὰ καὶ διὰ γενναίων ἐκ τοῦ ἰδίου της ταμείου παροχῶν ἔσωζεν ἀπὸ τῆς δυστυχίας.

Ἡ Ἀγγελικὴ Οἰκονομοπούλου εἶχεν οὕτω καταστῆ τὸ σέμνωμα τῆς ἐν Τούλτσῃ Ἑλληνικῆς παροικίας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας μετὰ τόσου ζήλου εἶχεν ἐργασθῆ, πρωταγωνιστήσασα καὶ εἰς τὴν ἐκεῖ ἵδρυσιν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ εἰς πᾶσαν καλὴν καὶ εὐγενῆ πρᾶξιν τὰ πρωτεῖα πάντοτε κατέχουσα.

Δικαίως λοιπὸν ἡ κοινωνία ὁλόκληρος Τούλτσης ἐπένθησε τὸν θάνατον τῆς διαπρεποῦς Ἑλληνίδος καὶ ἡ ἐκφορά της πάνδημον ἔφερε χαρακτῆρα λύπης καὶ ὡραῖον στέφανον ἀνθέων κατέθηκεν ἐπὶ τῆς σοροῦ της· ἡ ἐκεῖ Ἑλληνικὴ παροικία εἰς ἔνδειξιν πένθους ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τόσου πολυτίμου καὶ εὐεργετικῆς ὑπάρξεως.

ΜΕΓΑΛΗ ΛΥΠΗ

Ὑπάρχουν λῦπαι τόσον ἀποκλειστικαί, ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ τὰς ἐξωτερικεύσῃ παρὰ πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὰς αἰσθάνονται καὶ οἱ ὁποῖοι ἔπαθον ἀπὸ αὐτάς. Σήμερον ὅτε αἱ Ἀθῆναι ἠρημώθησαν ἀπὸ χιλιάδας μικρῶν παιδιῶν, σήμερον ὅπου καὶ εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου καὶ εἰς τὸ ᾄσμα τῶν πτηνῶν φαίνεται νὰ ἀντιλαλῇ ὁ πόνος χιλιάδων μητέρων, ἀπὸ τῆς ἀγκάλης τῶν ὁποίων ὁ θάνατος ἀπέσπασεν ἄπονα τὴν καλλιτέραν των ἀγάπην· σήμερον, νομίζω, ὅτι δὲν θὰ φανῶ ἀδιάκριτος, ἐὰν καὶ ἐγὼ εἴπω δημοσίᾳ πρὸς ὅλας, ὅσας πονοῦν καὶ ἐπόνεσαν ὡς ἐγώ, τὴν μεγάλην μου λύπην.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς εὐτυχεῖς, αἱ ὁποῖαι δὲν ᾐσθάνθησαν ποτὲ εἰς τὴν ζωήν των τὸν μέγα αὐτὸν σπαραγμὸν καὶ πρὸς ἐκείνας θέλω νὰ φωνάξω τὸ μέγα μου παράπονον καὶ νὰ κηρύξω τὴν εὐτυχίαν των καὶ νὰ εἴπω πόσον εὐγνώμονες πρέπει νὰ εἶναι πρὸς τὸν Θεόν, διότι τὰς ἀπήλλαξεν ἀπὸ μίαν τόσον μεγάλην δοκιμασίαν.

Ναί, ὁ Δάντης ἐλησμόνησε νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν Κόλασίν του τὸ μαρτύριον αὐτό. Δὲν περιέγραψεν, — ἴσως διότι δὲν περιγράφεται,—τί αἰσθάνεται ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος βλέπει νὰ πετᾷ εἰς ἀγνώστους τόπους ἀγαπημένον μικρόν, ὁ ὁποῖος βλέπει τὰ λεπτὰ ὡς μίσχον ἄνθους μέλη του νὰ συσπῶνται ὑπὸ πόνου καὶ νὰ ἐξαφανίζωνται εἰς τὴν νύκτα τοῦ τάφου.

Ὑπέστην τὸ μαρτύριον αὐτό. Ὁ θάνατος, ὁ ὁποῖος ἐκλέγει πάντοτε τοὺς πολὺ ἀγαπωμένους, ὁ ὁποῖος ἐνεδρεύει τοὺς εὐτυχεῖς, ἔπληξεν εἰς τὴν ἀγκάλην μου, ὑπὸ τὰ βλέμματά μου, παιδί, τὸ ὁποῖον ἦτο ἡ ὑπερτάτη μου χαρὰ καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς μου. Ὠνομάζετο Ἄννα. Μὲ τὸ ὄνομά μου τῆς εἶχα δώσει καὶ τὴν ψυχήν μου. Ἀφοῦ δὲν εἶχα τὴν χαρὰν νὰ ἀνήκω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν νικηφόρον λεγεῶνα τῶν συζύγων καὶ μητέρων, εἶχον δώσει ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀγάπης μου εἰς τὸ μονάκριβον αὐτὸ παιδί τῆς ἀδελφῆς μου.

Τὴν στιγμὴν ὅπου ἐγεννήθη αἱ μάγισσαι καὶ αἱ καλαὶ μοῖραι τῷ ἐχάρισαν πλούσια τὰ δῶρά των. Ἦτον εὔμορφον σὰν θεὸς τοῦ Ὀλύμπου, ἔξυπνον, ζωηρόν, μὲ τὴν χάριν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὄχι τῆς τρελλῆς καὶ ζωηρᾶς ἀλλὰ τῆς ρεμβώδους καὶ μελαγχολικῆς τῶν μὴ προωρισμένων νὰ χαροῦν τὴν ζωὴν μικρῶν.

Τὸ ἔπληξεν ἡ καταιγὶς τοῦ θανάτου, ὡς πτηνὸν μόλις ἐξερχόμενον τῆς φωλεᾶς του, ὡς ἄνθος μόλις ἀνοῖγον εἰς τὸν ἥλιον, τὰ πέταλά του. Καὶ ἐκοιμήθη διὰ παντὸς αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ μονακδικὴ χαρὰ τῆς ζωῆς μου, αὐτὸ τὸ στόλισμα τοῦ σπιτιοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντηχεῖ ἀκόμη ἡ ἀργυρᾶ καὶ μελωδικὴ φωνή του, τὰ μαργαριταρένια γέλοια του, τὸ ἄρωμα τῆς σβεσθείσης πνοῆς του, ἡ ὁποία ἐβαλσάμωνεν ὅλους καὶ ὅλα.

Καὶ κοιμᾶται διὰ πάντα εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ τάφου μεταξὺ τῶν νεκρῶν, αὐτό, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ ἀκτινοβολία τῆς ζωῆς, μόνον του ἐκεῖ καὶ ἔρημον, ἐπάνω εἰς τὸ ἄνθινον κρεββατάκι, τὸ ὁποῖον ἐπότισα μὲ τὰ δάκρυά μου, καὶ κλαίω τώρα τὴν ἀποπτᾶσαν εὐτυχίαν μου, ἐνθυμουμένη τὸ λόγιον τῆς κ. Στάελ: «Θεέ μου, τί τρελλοὶ ποῦ εἴμεθα νὰ χωριζώμεθα ἀπὸ ὅσους ἀγαπῶμεν καὶ διὰ μίαν ὥραν ἀκόμη, ἀφοῦ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν ἔχομεν τὴν βεβαιότητα οὔτε μιᾶς στιγμῆς ζωῆς».

Ἑλένη Γεωργιάδου.

θυλάκιόν του δέκα χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ἔρριψεν εἰς τὸ καπέλλον του, ἔλαβε τὸ φυλακτόν, ὑπεκλίθη μετὰ σεβασμοῦ πρὸ τῆς καταπλήκτου κόρης, τὸ ἐφύλαξεν εἰς ἄλλο θηλάκιον, ἔπειτα ἄδειασε τὸ συλλεχθὲν ποσὸν εἰς τὴν ἐμπροσθέλλαν τῆς μικρᾶς ἐπαίτιδος καὶ ἐξηφανίσθη.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Περισσὸλ ἀνεκαλεῖτο εἰς Παρισίους καὶ ἡ ἀδελφή του δὲν ἔμαθε πλέον τίποτε οὔτε διὰ τὸ φυλακτόν της, οὔτε διὰ τὸν ἐρασιτέχνην μουσικόν.

***

Ὁ Γιάννης ἐπανῆλθε συνοδεύων τὸν κ. Brumley. Οὗτος χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰς φιλοφρονήσεις τοῦ Περισσόλ, τοῦ ἔδειξε μίαν ὡραίαν πεταλούδαν καρφωμένην μὲ μίαν καρφίτσαν ἐπάνω εἰς τὸν τοῖχον. Τὸ δυστυχὲς ἔντομον ἐκτύπα ἀγωνιωδῶς τὰ ὡραῖα μικρά του πτερά.

Κύριε, ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ Brumley, ποῖος μαρτυρεῖ οὗτω τὸ δυστυχὲς αὐτὸ ἔντομον.

Ἀλλ' ἐγώ, ἀπήντησε συγκεχυμένως ὁ σοφὸς καθηγητής· ἔλειπεν ἀπὸ τὴν συλλογήν μου.

Εἶναι ἀπαίσιον αὐτό, ἐψιθύρισεν ὁ νέος Ἀμερικανός, ἀφαιρῶν μετὰ προσοχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς πεταλούδας τὴν καρφίτσαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτρύπησεν ἀμέσως τὸ χέρι τοῦ φιλοξενοῦντος τον.

Ἄ! ἐφώναξεν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ὠχριάσας.

Σᾶς ἐπόνεσε μήπως ἡ καρφίτσα αὐτή; ἠρώτησεν ὁ ξένος μὲ ὕφος ἁπλοϊκόν.

Μὲ ἐπόνεσε τρομερά.

Ἀλλὰ τότε διατὶ ἐπιβάλλετε εἰς τὸ διαρκὲς αὐτὸ μαρτύριον τὸ πτωχὸν μικρὸν ἔντομον.

Ἄ! μία πεταλούδα! Τί σημασίαν ἔχει;

Πλάσμα τοῦ Θεοῦ, κύριε, σὰν καὶ σᾶς. Ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος σᾶς ἔδωκε τὴν ζωήν, τὴν ἔδωκε καὶ εἰς αὐτὸ ἐπίσης. Ἄνθρωπος καὶ ἔντομον, εἶσθε τὰ τέκνα αὐτοῦ πατρός.

Ὁ Ἀμερικανὸς ὀμιλῶν εἶχεν ἐξαφθῆ πολύ. Ἡ ὡραία κεφαλή του ἐφαίνετο ὡς ἐμπνευσμένου ἁγίου. Τὸ γαλανὸν βλέμμά του τὸ ὀλίγον ἁπλανὲς εἶχεν ἔκτακτον λάμψιν. Ἡ Ἐριέττα ἐξήταζε μετὰ περιεργείας τὸν κύριον αὐτόν, τὸν ὁποῖον ὁ ἀδελφός της προώριζε διὰ σύζυγόν της.

Ὁ Περισσὸλ ἀκριβῶς ἐσκέφθη ὅτι δὲν εἶχεν ἀκόμη παρουσιάσει τὴν ἀδελφήν του εἰς τὸν ξένον. Ἀλλὰ πρὶν ἢ τελειώσῃ τὴν σύστασιν τὴν ὁποίαν ὁ ξένος ἤκουεν ἀφῃρημένος, αἴφνης ὁ κ. Brumley ἔτρεξεν εἰς τὸ παράθυρον, εἶδεν εἰς τὸν δρόμον, ἔκλεισε καὶ πάλιν καὶ ἐψιθύρισε καθ' ἑαυτόν: *Ἔχασαν τὰ ἴχνη μου!*

Ὁ Περισσὸλ τοῦ εἶπε τότε χαμηλοφώνως. Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ ἀδελφή μου! Ὁ φίλος σας μοῦ εἶχε γράψει περὶ τῶν προθέσεών σας. Περιποιηθῆτε την, ἐὰν τὴν εὑρίσκετε τῆς ἀρεσκείας σας. Διὰ τὰ περαιτέρω θὰ συνενοηθῶμεν.

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ἀπεσύρθη, ἵνα ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ δωματίου τοῦ ξένου του. Οὗτος κατάπληκτος τὸν παρηκολούθει ἀπομακρυνόμενον καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξέλθω ἀπ' ἀπ' ἐδῶ πρὶν νυκτώσῃ.

Ἡ Ἐριέττα τὸν ἠτένιζε μετὰ προσοχῆς, τὸ ἀντελήφθη καὶ μὲ ὕφος ὀλίγον ἀπότομον: Δεσποινίς, εἶπεν ὁ ἀδελφός σας μοῦ εἶπεν ὅτι σᾶς προορίζει διὰ σύζυγόν μου.

Ἐσκέφθητε καλῶς, πρὶν λάβητε τὴν ἀπόφασιν αὐτήν;

Ἐγώ; εἶπεν ἡ νεᾶνις, προσβληθεῖσα ἀπὸ τὸ ἀπότομον ὕφος τοῦ νέου Ἀμερικανοῦ. Ποσῶς. Ὁ ἀδελφός μου εἶναι ἔνοχος ἐὰν σᾶς ὡμίλησε μετὰ τόσης ἐλαφρότητος. Διὰ νὰ ὑπανδρευθῶ εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζω τοὐλάχιστον ἐκεῖνον, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ συνδέσω τὴν τύχην μου καὶ μόλις πρὸ ἑνὸς τετάρτου σᾶς εἶδον, Κύριε, διὰ πρώτην φοράν. Ἐδώκατε, εἶναι ἀληθές, εὐθὺς ὡς εἰσήλθετε, εἰς τὸν ἀδελφόν μου ἓν μάθημα φιλανθρωπίας, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἤρκεσε διὰ νὰ μὲ κεραυνοβολήσῃ.

Ὅ,τι λέγετε, δεσποινίς, εἶναι ὀρθότερον τοῦ ὅτι εἶπεν ὁ ἀδελφός σας. Διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ τις συμπάθειαν, πρέπει νὰ φανῇ τοὐλάχιστον εὐπροσήγορος καὶ δὲν ὑπῆρξα κἂν τοιοῦτος μαζή σας. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀρέσω, ἀφοῦ ὁ γάμος αὐτὸς δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Δὲν εἶμαι πλέον ἐλεύθερος, ἡ καρδιά μου ἡ ὕπαρξίς μου ἀνήκουν εἰς ἄλλην. Καὶ ἐνῷ ὡμίλει ἔρριψε τυχαίως τὸ βλέμμα του εἰς τὸ βιολὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, τὸ ἥρπασεν ἀμέσως καὶ ἤρχισε νὰ τὸ κουρδίζῃ, ὡς ἄνθρωπος συνειθισμένος νὰ χειρίζεται τὸ ὄργανον αὐτό.

Μὲ συγχωρεῖτε, δεσποινίς, προσέθηκε, ἀλλ' ἀγαπῶ τὴν μουσικήν, ἀγαπῶ τὸ βιολὶ διότι μοῦ ὑπενθυμίζει τὸ παρελθόν, μοῦ ὑπενθυμίζει ἐκείνην. . . . Καί, ἀκούσατε, ἀκούσατε, εἶπεν· καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ τόσον σιγά, ἀλλὰ καὶ τόσον γλυκά, ὥστε μόλις ν' ἀκούεται. Ἀκούτε, ἐπανέλαβεν· αὐτὴ ψάλλει, αὐτὴ μὲ φωνάζει μὲ τὸ βιολὶ αὐτό.

Παράδοξος ἄνθρωπος, παράδοξοι λόγοι, εἶπε χαμηλοφώνως ἡ Ἐριέττα φριχιῶσα.

Ὁ ξένος ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ θλιβεράν: αἱ ψυχαὶ ἐκείνων, οὓς ἠγαπήσαμεν καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπεχωρίσθημεν διὰ παντός, ἔρχονται ἐνίοτε καὶ κατοικοῦν εἰς τὰ ἄψυχα αὐτὰ ὄργανα, διὰ νὰ συνομιλοῦν μαζύ μας εἰς οὐρανίαν ἁρμονίαν. Τότε τὸ ὄργανον δὲν μᾶς ἀποδίδει πλέον ἤχους παραγομένους ἀπὸ τὰς χορδὰς καὶ τὸν ἀέρα, ἀλλὰ δανείζεται τὴν φωνὴν τῆς λατρευτῆς μας, ἡ ὁποία μᾶς ὁμιλεῖ, ἀπαντᾷ εἰς τὰς σκέψεις μας, καὶ κλαίει διὰ τὰ δάκρυά μας. Εἶναι ἡ καρδία τῆς ψυχῆς μας . . . Ἀκούσατε καὶ πάλιν, προσέθηκε σύρων τὸ τόξον ἐπὶ τῶν χορδῶν μὲ θαυμασίαν τέχνην . . . . Ἀκούσατε! . . . μοῦ ὑπενθυμίζει ὅτι δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσω τὸν ἑαυτόν μου καὶ ὅτι τῆς ἀνήκω. Εἶναι ἡ μνηστή μου.

Ἡ μνηστή σας, εἶπεν ἡ κόρη μὲ αὔξουσαν κατάπληξιν.

Ἰσχυρίζονται ὅτι ἀπέθανεν, ἀλλὰ ψεύδονται. Ἐγὼ τὴν ἐπαναβλέπω κάθε νύκτα. Κάθε νύκτα ἀκούω τὴν καρδιάν της νὰ πάλῃ μὲ τὴν ἰδικήν μου.

Ἀλλὰ μήπως ἐτρελλάθη καὶ αὐτός, εἶπεν ἡ κόρη καθ' ἑαυτήν, περιδεὴς καὶ βλέπουσα πρὸς τὴν θύραν, ὁπόθεν ἐπερίμενε βοήθειαν.

Δὲν σᾶς εἶπα ἀκόμη, δεσποινίς, πῶς τὴν ἔχασα καὶ πόσον τὴν ἠγάπων. Αὐτὴ καὶ ἐγὼ εἴχαμεν συναντηθῆ μόνον μίαν φορὰν εἰς τὴν ζωήν μας, παρήγοροι καὶ οἱ δύο μιᾶς δυστυχίας. Ἐπὶ μακροὺς μῆνας τὴν ἀνεζήτησα ἔκτοτε, χωρίς, φεῦ! νὰ τὴν ἐπανίδω. Μίαν ἡμέραν ἤμην νευρικώτερος τοῦ συνήθους καὶ ἐπεριπατοῦσα ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν δροσερὰν παραλίαν τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἦτο ἡμέρα τοῦ Ἰουλίου, ὅπου αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου λάμπουν τόσον, ὥστε νὰ μεταβάλλουν πάντα κόκκον τῆς ἄμμου εἰς λαμπρὸν κάτοπτρον. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ ὑγρὰ θερμότης τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐξηρέθιζε περισσότερον τὸ αἷμα, ἐνεδυνάμωνε τὸ πνεῦμα μου, καθίστα διαυγεστέραν τὴν ἀντίληψίν μου. Ἐπεριπατοῦσα μηχανικῶς, μὲ τὸν νοῦν μου προσηλωμένον εἰς αὐτήν, ὅταν αἴφνης τὴν εἶδα ἐμπρός μου προσκαλοῦσαν με νὰ ὑπάγω πλησίον της.

ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΕΣ

Πόσον ἀνομοίους εἰκόνας μᾶς δίδουν ἐνίοτε αἱ αὐταὶ λέξεις, πόσον ἀνομοίους ἰδέας ἐξεγείρουν ἐν ἡμῖν αὐταὶ ὅταν εἰς διάφορα ἀπευθύνωνται πρόσωπα. Αἴφνης τί ὡραιότερον τῆς εἰκόνος, ἣν μᾶς δίδει ἡ ἰδέα τῆς ἀφυπνίσεως μικροῦ παιδιοῦ καὶ τί θλιβερὰ ἡ ἰδέα τῆς εἰκόνος τῆς ἀφυπνίσεως γέροντος;

Τὸ παιδάκι ἐξυπνᾷ, ὡς ἀνοίγει τὸ πρωὶ τὸ ἄνθος. Ἡ νύκτα εἰργάσθη διὰ τοῦτο, ὡς καὶ δι' ἐκεῖνο. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἄνθος ἀνοίγει δροσερὸν καὶ ἀρωματισμένον καὶ τὸ παιδάκι ροδοκόκκινον, εὐτυχισμένον, δυναμωμένον. Τὰ ὑγρὰ χείλη του ὁμοιάζουν ὡς βρεγμένα μὲ δρόσον. Τὰ μαλλάκια του τὰ σγουρά, τὰ ἀνακατευμένα ὁμοιάζουν πρὸς χρυσοῦν στέφανον. Καὶ γελᾷ εὐθὺς ὡς ἀνοίξῃ τὰ 'μάτια του Γελᾷ εἰς τὴν ζωήν, εἰς τὴν φίλην αὐτὴν τῆς χθές, τὴν ὁποίαν ἐπανευρίσκει. Καὶ τόσον εἶναι εὐχαριστημένον, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν ἕνα παράδεισον διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἄλλον.

Ἡ ἀφύπνισις τοῦ γέροντος εἶναι μελαγχολικὴ καὶ ἐπίπονος. Ἡ ἀνάπαυσις τῆς νυκτὸς τὸν ἔχει σχεδὸν κουράσει. Δὲν τολμᾷ νὰ σηκώσῃ τὰ σκεπάσματά του ὑπὸ φόβου, μήπως τὸν προσβάλῃ τὸ ψῦχος. Τὰ 'μάτια του δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀντικρύσουν τὸ φῶς. Ἡ κεφαλή του εἶναι βαρεῖα ὡς ἀπὸ μόλυβδον. Καὶ φαίνεται ὅτι τὸν ἀναμένουν ἀνυπόμονοι οἱ πόνοι τῆς προτεραίας. Τὰ μέλη του εἶναι 'μουδιασμένα, ὡς σκωρικσμέναι μηχαναί. Νομίζει κανεὶς ὅτι κοιμώμενος συνείθησε πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἀφυπνισθεὶς δυσκολεύεται νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ζωήν.

Ἰδοὺ δύο εἰκόνες ὅλως διάφοροι. Ἡ μία γελαστή, ἡ ἄλλη σκοτεινὴ καὶ μελαγχολική. Καὶ ὅμως γέρον καὶ σὺ γραῖά μου φίλη, ἠμπορεῖτε, ἐὰν θέλετε, νὰ ἀφυπνίζεσθε κάθε πρωὶ εὐτυχέστεροι καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀκόμη. Ἀρκεῖ νὰ ἔχητε τὴν δύναμιν, νὰ μὴ σκέπτεσθε τὸν ἑαυτόν σας ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ νὰ σκέπτεσθε τοὺς ἄλλους. Τὸ παιδὶ σχεδιάζει παίγνια καὶ χαρὰς καὶ διὰ τοῦτο εἶναι εὐχαριστημένον· σὺ σχεδίασε τὸν τρόπον, δι' οὗ θὰ διοργανώσῃς τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων, δι' οὗ θὰ σκορπίσῃς γύρω σου τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν ἐλπίδα. Ἐὰν ἐκεῖνο εἰς τὴν πρωϊνὴν προσευχήν του ζητῇ παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν πάντων τὸν ἄρτον τῆς ἡμέρας, σὺ γέρον, ἱκέτευσε ἐκεῖνον, ὅστις κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς του τὰς ψυχὰς καὶ τὰ πράγματα, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν δύναμιν νὰ ἐλεήσῃς καὶ θρέψῃς τὸν πτωχόν, νὰ εὐσπλαγχνισθῇς καὶ παρηγορήσῃς τὸν ἀσθενῆ, νὰ συνδράμῃς τὸν ἀδικούμενον, νὰ υἱοθετήσῃς τὸ ὀρφανόν· καὶ τότε πίστευσέ με ἡ ἀφύπνισίς σου θὰ εἶναι εὐχαριστοτέρα τῆς τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Μαριάνθη Ἠλιοπούλου

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Δευτέρας, 16ης Μαρτίου ἠνοιξε διαρκὴς ἀγορὰ ἑτοίμων εἰδῶν, ὡς φορεμάτων κυριῶν τῆς ἐποχῆς, φορεμάτων ὑπηρετριῶν καὶ παιδικῶν ὡς καὶ ἄλλων χειροτεχνημάτων τῶν προσφύγων μαθητριῶν τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Οἰκοκυρικοῦ Σχολείου τῆς Ἑνώσεως. Ὧραι ἐπισκέψεως ἀπὸ τῆς 10ης 12ης καθ' ἑκάστην. Γίνονται δεκταὶ καὶ παραγγελίαι.

Ὁδὸς Νίκης ἀρ. 13, ὅπου καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων.

Διὰ νὰ τὴν ὑπακούσω ἤρχισα νὰ πηδῶ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἔβαινα πρὸς αὐτήν, ἐκείνη ἀπεμακρύνετο. Ἔπλεεν ἤδη εἰς τὸ κῦμα καὶ μόλις καὶ μετὰ κόπου κατώρθουν νὰ τὴν παρακολουθήσω εἰς τὸ ὕδωρ. Αἴφνης τρομερὰ ἔκρηξις ἔγινεν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ κύματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀπομακρυσμένα ἤδη ἐπανῆλθαν μὲ ἀγρίους καὶ τρομεροὺς μυκηθμοὺς καὶ μὲ ἐκάλυψαν ὁλόκληρον. Βλέπω γύρω μου, τίποτε. Ἡ παραλία τῆς Olonne εἶχεν ὅλη σκεπασθῆ.

Οὐδεμία μένει ἀμφιβολία, ἐσκέφθη ἡ Ἐρριέττα. Εἶναι ὁ τρελλὸς καὶ ὄχι ὁ ἀδελφός του. Θὰ ἔχῃ δραπετεύσει ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖον καὶ ὁ Γιάννης τὸν ἐξέλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἀλλ' ὁ νέος ἐξηκολούθησε. Στρέφω βλέμματα ἀπηλπισμένα γύρω μου, ἀλλ' ὁ Ὠκεανὸς ἐκύλα τὰ κύματά του παντοῦ. Εὐτυχῶς ὅτι εἶχα προφθάσει καὶ τὴν ἔσφιγξα εἰς τὴν ἀγκάλην μου. Κατορθώνω νὰ ἀναρριχηθῶ εἰς ἕνα βράχον. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ φωνάζω, καλῶ εἰς βοήθειαν. Ἀλλά... μάτην, κανείς. Τὴν σφίγγω πάντοτε σπασμωδικῶς εἰς τὴν καρδιάν μου. Θέλω νὰ τὴν διεκδικήσω πρὸς τὸν θάνατον. Ἀλλ' ἓν κῦμα τὴν παρασύρει. Τότε ρίπτομαι εἰς τὴν θάλασσαν.... Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον τίποτε. Λέγουν ὅτι ἁλιεῖς μὲ ἔσωσαν καὶ ὅτι ἐκείνη ἐπνίγη. Ἀλλ' ἀπατῶνται ἢ θέλουν νὰ μὲ ἀπατήσουν, διότι ἡ μνηστή μου ζῇ, εἶμαι βέβαιος, ἀφοῦ καὶ τὴν βλέπω καὶ τὴν ἀκούω. Καὶ σεῖς ἀκόμη δὲν ἠκούσατε τὴν φωνήν της νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ βιολὶ αὐτό;

Οἱ ἄνθρωποι ζηλεύουν τὴν εὐτυχίαν μου, προσέθηκε, χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὴν περίτρομον νεάνιδα νὰ ἀπαντήσῃ. Μὲ ἔκλεισαν εἰς φρενοκομεῖον, χωρὶς νὰ εἶμαι ἀσθενής. Ἄ! ἂν εἰξεύρετε πόσον εἶναι τρομερὸν νὰ σᾶς κλείσουν μὲ παράφρονας, ἐνῷ ἔχετε τὰς φρένας σας σώας, νὰ βλέπετε νὰ σᾶς ἀτενίζουν μὲ ἠλίθια βλέμματα, νὰ ἀκούετε ἀνοησίας, αἱ ὁποῖαι νὰ σᾶς παγώνουν τὸ αἷμα.

ΔΔιὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ἐδραπέτευσα σήμερον, ἐπῆρα τὸν πρῶτον σιδηρόδρομον καὶ ἰδοὺ με εἰς Παρισίους. Ἐν ἔμενα ἐκεῖ θὰ ἐρρελλαινόμην ἀφεύκτως.

Πτωχὸς νέος, ἐσκέφθη ἡ Ἐρριέττα.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι θὰ μὲ προστατεύσετε, δεσποινίς, ἐξηκολούθησε, λέγων ὁ Ἀμερικανός. Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ μὲ ἀφήσετε νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ τρομερὸν αὐτοῦ φρενοκομεῖον.

Ἂς μὲ ἀφήσουν ἥσυχον μὲ τὴν μνηστήν μου. Ἡ ὑγεία ἐπανέρχεται ὅταν στηρίζεταί τις εἰς τὸν βραχίονα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ ὅταν ἀναπαύει τὰ μάτια του εἰς τὰ ἰδικά της, ὅταν σφίγγῃ τὴν χεῖρα της καὶ τῆς λέγει χαμηλοφώνως : *σὲ ἀγαπῶ*.

Βαθμηδὸν δὲ ἐφ' ὅσον ὡμίλει ὁ τρελλὸς ἥρπασε τὴν χεῖρα τῆς κόρης καὶ μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὴν περιπαθέστατα τὴν λέξιν *σὲ ἀγαπῶ*.

Σᾶς ὑπόσχομαι, εἶπεν ἡ κόρη τρέμουσα, ὅτι θὰ σᾶς βοηθήσω νὰ ἐπανεύρετε ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐχάσατε. Σᾶς ἀκούω ὡς φίλη καὶ σᾶς λυποῦμαι ὡς ἀδελφή.

Κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κάτωχρος εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, συνοδευόμενος ὑπὸ ἀγνώστου κυρίου. Εὐθὺς ὡς ὁ τρελλὸς τὸν εἶδε ἔρριψε σπαρακτικὴν κραυγὴν τρόμου.

Ἦτο ὁ ἰατρὸς τοῦ φρενοκομείου, ὁ ὁποῖος ἥρπασεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ ἐπιτακτικῶς τοῦ εἶπεν : ἀκολουθήσατέ με.

Ὁ ἀτυχὴς νέος ἐδίσταζε πρὸς στιγμήν. Στρεφόμενος πρὸς τὴν νεάνιδα τῇ ἔτεινε τὴν χεῖρα καί : σεῖς μόνη γνωρίζετε τὸ μυστικόν μου, τῆς εἶπε Εἰπέτε της ὅτι τὴν ἀγαπῶ πάντοτε· καὶ ἐξάγει ἀπὸ τὸ θηλάκιόν του ἓν πολύτιμον φυλακτόν. Ἰδού, δείξατέ της αὐτὸ διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι σᾶς στέλλω ἐγὼ πρὸς αὐτήν.

Τὸ φυλακτόν σου ! εἶπεν ὁ Περισὸλ ἔκπληκτος.

Θεέ μου, βοήθησέ με, εἶπεν ἡ Ἐρριέττα. Καὶ ὡσεὶ ἐμπνευσθεῖσα ἐκάθισεν εἰς τὸ πιάνό της καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ τὸ ᾄσμα τῆς Βενετίας : Ὦ ! Μῖρτα μου, ποῖος σοῦκλεψε τὴν χαράν ;

Ἀπὸ τὰς πρώτας λέξεις ὁ τρελλὸς ἐφάνη συνερχόμενος. Ἤκουε καὶ προσεπάθει νὰ ἐνθυμηθῇ, προφανέστατα, ἐν πολλῇ συγκινήσει.

Ἀλλὰ τὰς λέξεις αὐτάς, τὴν μουσικὴν αὐτὴν τὴν ἀναγνωρίζω. Εἶναι ἰδικαί μου. Καὶ σύ, ὦ σύ, ἐνθυμοῦμαι...εἰς τὴν Βενετίαν, ἡ πτωχὴ ἐκείνη μικρὰ ψάλτρια. Ἄ ! σὺ εἶσαι τὴν ὁποίαν ζητῶ...

Ἡ Ἐριέττα ἐστράφη πρὸς τὸν ἰατρόν : Κύριε, εἶπεν. Εἴχετε γράψει εἰς τὸν ἀδελφόν μου ὅτι ἐὰν ἀνεύρῃ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ καὶ ἐὰν τὸν ἀγαπήσῃ θὰ θεραπευθῇ ; Λοιπὸν ἀγαπᾷ καὶ ἀγαπᾶται. Εὐθὺς δὲ λαμβάνουσα μετὰ γλυκύτητος τὸν ἀσθενῆ ἀπὸ τὴν χεῖρα : Ἔλα Francis, τοῦ εἶπε· ἀκολούθησε τὴν μνηστήν σου. Ὁ ἔρως ἔκαμε τὸ θαῦμά του.

ΤΕΛΟΣ